

CONCLUSIONS DE LES PEDRELLIANES – TROBADES A LA BC

Dijous, 26 d'octubre del 2017

Text elaborat per: **Pere Andreu Jariod, Albert Torrens, i Mònica Pagès**

TAULA 1 – MUSICOLOGIA I PEDAGOGIA MUSICAL

Participants: Raül Benavides (Conservatori Municipal de Música de Barcelona), Magda Polo (Universitat de Barcelona), Joaquim Rabaseda (Escola Superior de Música de Catalunya), Jordi Ballester (Universitat Autònoma de Barcelona i Societat Catalana de Musicologia de l'Institut d'Estudis Catalans). Pere Andreu Jariod, moderador.

- Es qüestiona la definició actual de musicòleg, que és un especialista que té un perfil més humanístic, més transversal, connectat amb altres disciplines. Des del punt de vista social, també es comença a reconèixer el seu valor, i s'està integrant dins la societat de manera lenta i amb molts esforços, però amb naturalitat. Ha guanyat prestigi.
- El musicòleg avui en dia ja no és només algú que fa recerca, sinó que la seva funció s'ha diversificat i està preparat per a poder desenvolupar tasques diferents. En aquest sentit s'ha obert a àmbits com l'audiovisual, la literatura o les arts plàstiques. Les sortides per als musicòlegs també s'han ampliat: la investigació musical, l'ensenyament, el món editorial, la documentació i l'arxivística, la gestió, l'animació cultural...
- Ser musicòleg vol dir tenir una actitud musicològica, això és crítica, aprofundint en el coneixement i fonamentant-lo. Un bon musicòleg ha de saber comunicar, escriure bé i crear coneixements. Dins de les qualitats del futur musicòleg hi hauria l'interès per la música i per la història, el raonament crític i les capacitats d'anàlisi i de síntesi, d'organització i de planificació, a més de capacitat de comunicació.
- El musicòleg viu en un món transversal, i ha de saber adaptar-s'hi. Està més obert al que l'envolta i els interessos són molt diversos. També hi ha una integració més gran de la interpretació en la musicologia. Ara s'avalua la teoria, però també la pràctica.
- Entre els diferents centres que formen musicòlegs, però, no s'acaben d'establir punts de trobada on parlar del que s'estan fent i què volen fer, tot i que hi ha màsters i projectes docents comuns. Fan falta espais, per exemple, on posar-se d'acord sobre metodologies a l'hora d'ensenyar. Es demana que el diàleg vagi més enllà d'aquesta taula. També es fa esment de la necessitat de compartir més les competències i les metodologies entre els diversos centres d'ensenyament de la musicologia i les institucions on s'agrupen; cal potenciar el diàleg entre les institucions que representen la musicologia.
- Pel que fa a la recerca, el nombre de tesis sobre música d'aquests 15 últims anys a Catalunya, ha augmentat de forma espectacular. De totes maneres, hi ha molt poques ajudes per a la investigació musical. Falta un gran projecte a nivell català, que estableixi una base sobre la qual construir la musicologia del nostre país. Però per a poder-ho dur a terme, fan falta recursos. Hi ha molta feina per fer.
- Són molts els interessats en la musicologia, no tants els que es graduen en aquesta especialitat i molt pocs els que poden seguir investigant professionalment. Calen recursos per a realitzar treballs de base en sentit ampli i establir una xarxa de treball de base que formés un coixí de coneixement. Un exemple de les deficiències en què ens trobem podria ser l'inventari del fons Robert Gerhard de Valls, que encara està pendent de subvenció per poder ser completat.

TAULA 2 – CRÍTICA I EDICIÓ MUSICALS

Participants: Diego Civilotti (crític Platea Magazine, Núvol), Yolanda Guasch (Editorial Boileau), Bernat Cabré (Editorial Ficta). Albert Torrens, moderador.

- La crítica fa una valoració, però també informa. La crítica és una reflexió que es pot adscriure a una estètica o ser mera observació. És un mitjà de formació i de transformació. El crític posa la paraula en qüestions que no tenen paraula, fa una mediació entre l'oient i l'obra. Cal una distinció entre una crítica avalada per un mitjà professional que remunera els seus col·laboradors i l'opinió sobre un concert que es pugui difondre de manera gratuïta per les xarxes socials o a través de blogs. La crítica ha de tenir una escolta ben formada, una independència de criteri i un domini del llenguatge.
- Estem en un canvi de paradigma que desprestigia la complexitat. Perquè hi hagi crítica, hi ha d'haver interpretació, i per haver interpretació, hi ha d'haver edició. Cal preservar i incidir en el valor de l'edició davant de les possibilitats que dona la tecnologia i que posa a l'abast eines que s'utilitzen sense prou coneixement.
- Els programadors justifiquen l'absència d'obres de compositors catalans per una manca de públic. Això limita també la tasca dels crítics, que ha de parlar d'un número molt limitat d'obres i no pot valorar les que es donen a conèixer. Evidentment, aquest fet va en detriment de l'editor. Tot plegat, esdevé un cercle viciós entre els diversos actors del sector.
- Actualment, hi ha projectes en què l'editorial treballa directament amb l'intèrpret, en la presentació en concert d'obres desconegudes de compositors catalans i que es poden traduir, a més, en la realització d'una gravació discogràfica.
- Actualment, es pot consumir música sense saber-ne. La indústria discogràfica ha canviat el model de consum de la música.

TAULA 3 – COMPOSICIÓ I INTERPRETACIÓ

Participants: Salvador Brotons (director i compositor), Víctor García de Gomar (Palau de la Música Catalana), Concepció Ramió (Conservatori d'Igualada, Contrapunt i Orquestra Terres de Marca-Anoia), Daniel Blanch (Associació Joan Manén, i Associació Catalana d'Intèrprets de Música Clàssica). Mònica Pagès, moderadora.

- Es constata un desconeixement quasi absolut de les obres de Felip Pedrell en l'actualitat, així com la de tants d'altres de la seva generació (Josep Rodoreda, per exemple). Un país és ric si coneix el seu passat. S'ha fet un grup d'experts per a determinar quines són les 30 obres simfòniques més importants del repertori català. Encara no en sabem el resultat.
- Les institucions musicals, sobretot l'Auditori, que és l'entitat plenament pública, han de vetllar per la interpretació del nostre patrimoni musical. L'Orquestra Simfònica de Barcelona i Nacional de Catalunya s'hauria de plantejar programar una obra catalana en tots els seus programes. En la programació de la Banda Municipal de Barcelona, que compta amb Salvador Brotons com a director titular, s'interpreten més obres d'autors catalans amb una adhesió incondicional del nombrós públic que atrau. En l'àmbit de la cobla, hi ha un cànon establert per tradició, però parlem d'un àmbit més tancat. L'obra *Sant Martí del Canigó* de Pau Casals podria ser el títol que encapçalés aquest possible cànon de la música catalana. El que es fa fora de Barcelona també és important i comporta una gran activitat musical a tot el territori.

- L'accés dels intèrprets catalans a les temporades de concerts dels grans equipaments és molt difícil, perquè es programa amb una forta influència de les agències artístiques internacionals.
- Els ajuts públics per a qualsevol projecte musical s'han tornat més inabastables per la complexitat de la gestió burocràtica que demanen. Les entitats que treballen per a la recuperació del patrimoni musical a Catalunya són bastantes però cadascuna se sent molt sola. Caldria establir més comunicació entre totes, unir esforços per a imposar polítiques culturals generals i contínues en el temps, que no estiguin subjectes als canvis polítics sinó que tinguin sentit de país.

TAULA TARDA: COL-LOQUI OBERT

On estem i cap on anem?

- S'evidencia que no hi ha estratègies clares de país a mig i llarg termini (10-15 anys), cal un pla estratègic fonamental i independent d'interessos particulars.
- Al col·loqui hi són representats els diferents agents del sector, si bé es constata l'absència d'algunes institucions.
- Cal una entitat que funcioni per sobre de totes les institucions públiques i privades. El Centre Robert Gerhard es va constituir per a la promoció i difusió de la música catalana, però actualment està en qüestió pels resultats de la seva funció.
- Es proposa la creació d'una plataforma on estiguin representades les entitats del sector per tal de marcar directrius d'actuació a partir de propostes concretes. Es tractaria de fer lobby per guiar les polítiques necessàries per part de l'administració (s'entén que la direcció de la política cultural ha d'anar a càrrec del govern a més d'un lobby format per la societat civil). El procediment a seguir seria fixar primer la metodologia i després els objectius en àmbits com: discografia, editorial, interpretació, programació, mitjans de comunicació, fundacions... Exemples de projectes concrets:
 - Impulsar grans treballs de recuperació patrimonial
 - Determinar un cànon de repertori català. Es debat la necessitat d'establir aquest cànon: per a uns seria un punt de referència de cara als programadors i al públic, per a d'altres seria un instrument excloent i reduccionista.
 - Investigació i edició de les obres completes d'autors catalans
 - Elaboració d'un tesaurus de termes musicals en català
 - Elaboració d'un catàleg d'iconografia musical
 - Elaboració d'un calendari d'efemèrides
- En aquests moments no hi ha recursos ni mitjans per treballar els fons i les bases de dades que es troben als centres de recerca (per exemple, l'Institut Milà i Fontanals del CSIC). Costa, a més, trobar musicòlegs formats en segons quins àmbits (com la música medieval i polifònica) per treballar-hi; podria encarregar-se la feina a joves en formació ben dirigits. Cal potenciar la feina d'equip.
- Cal buscar canals per fer arribar idees a programadors.
- Cal fomentar la transversalitat entre els àmbits de cultura i ensenyament. S'està fent feina separada i falta creuar dades. Les noves tecnologies ho faciliten.
- Per a tot això, no cal esperar el suport econòmic de l'administració, sinó d'universitats i entitats.

- Es demana no caure en l'autocomplaença, sinó exercir un control col·lectiu per assegurar el rigor i l'estàndard internacional de tots aquests projectes.
- Es proposa que la Biblioteca de Catalunya, en tant que centre públic que conserva una part important del patrimoni musical del país, potencïi el seu paper no només de suport a la recerca, si també com a centre de recerca de la musicologia a Catalunya.
- La Biblioteca de Catalunya apareix com un espai necessari i idoni per a poder acollir aquestes trobades de les entitats musicals, seguint l'experiència positiva d'aquestes Pedrellianes. Els assistents es constitueixen en fòrum no oficial amb voluntat de continuïtat i s'emporten a una nova Pedrelliana a partir del mes de gener a la Biblioteca de Catalunya.